

ابوذر؛ بزرگ‌ترین مجتمع نفتی دریایی ایران

از پایانه خارک تا سکوی AB ابوذر با شناور نزدیک به سه ساعت فاصله است؛ مجتمع نفتی ابوذر که در ۷۶ کیلومتری غرب جزیره خارک قرار دارد شامل سه سکوی اصلی بهره‌برداری AB، AA و AC است.

علی دوستداری که نزدیک به ۲۵ سال است روی سکوی ابوذر فعالیت می‌کند و اکنون معاون سکو است، می‌گوید: زمانی که سکوهای قدیمی به دلیل بمباران سکوهای نفتی در دوران جنگ هشت ساله ایران و عراق کاملاً منهدم شدند، چاه‌ها را با سیمان بستند و در چند مرحله به تخلیه آنها پرداختند تا چاه‌ها به واسطه بمباران آتش نگیرند.

معاون سکوی ابوذر می‌گوید: پس از پایان جنگ، با کمترین امکانات و تجهیزات به بازسازی این سکو پرداختیم. در شرایطی این کار را انجام دادیم که امکانات رفاهی بسیار کم بود و نفراتمان ناچار بودند در کنار تفکیک‌کننده‌های گاز هم کارشان را انجام دهند و هم غذا بخورند. اتاق کنترلی نبود و باید در گرمای تابستان و بادهای شدید پاییز و زمستان کارمان را انجام می‌دادیم. شیفت‌ها هم ۷۲ ساعته بود و روز و شب برای ما معنایی نداشت، تنها چیزی که برایمان اهمیت داشت، اتمام مراحل بازسازی و از سرگرفتن دوباره تولید میدان ابوذر بود.

بازسازی سکوهای ابوذر پس از پایان جنگ

درکنار بازسازی بخش‌های داخلی سکو، شرکت‌های ایرانی برای نخستین بار توانستند سکوهای جدید بسازند. ۶ سال طول کشید تا این سکوها ساخته شوند. پس از اتمام ساخت سکوهای جدید و نصب آنها، تولید از میدان ابوذر از سرگرفته شد که موفقیتی بزرگ برای متخصصان صنعت نفت ایران به شمار می‌آید، زیرا ساخت سکوها در شرایطی انجام شد که ایران جنگی طولانی را پشت سر گذاشته بود و به درآمدهای نفتی برای رونق اقتصادی خود نیاز داشت.

در مجموع ۹ سکوی اقماری از نوع چاهی در منطقه ابوذر احداث شده است که با سه سکوی بهره‌برداری به ۱۲ سکو می‌رسد. نفت تولیدی این میدان از سکوی AB از طریق خط لوله‌ای به طول ۸۱ کیلومتر به ساحل

خشکی در جزیره خارک منتقل و از آنجا پس از فرآورش صادر می‌شود.

دکل حفاری خلیج فارس که به منظور حفاری مورب در این میدان از ۱۵ سال پیش در حال فعالیت است، تنها دکل حفاری مورب در منطقه خارک است. کل چاه‌های حفاری شده در سکوه‌های A۱۰- A۱۱- A۱۲ توسط دکل حفاری خلیج فارس حفاری شده است.

مطالعات اولیه Gas Lift در سکوی ابوذر

دوستداری می‌گوید: در چندسال گذشته جمع‌آوری گازهای همراه نفت که در مشعل‌ها می‌سوخند از برنامه‌های اصلی وزارت نفت بوده است. این پروژه در منطقه عملیاتی خارک هم اجرا شد و توانستیم گازهای همراه مشعل را جمع‌آوری و به خارک منتقل کنیم.

وی با اشاره به طراحی و ساخت سکوی تقویت فشار گاز مجتمع نفتی ابوذر که در سال ۱۳۹۲ به بهره‌برداری رسید، می‌گوید: راه‌اندازی این سکو یکی از مهمترین طرح‌های شرکت نفت فلات قاره ایران با هدف خاموش کردن مشعل‌های گاز در خلیج فارس است.

دوستداری ظرفیت جمع‌آوری گازهای همراه نفت در این سکو را حداقل ۵۰ میلیون فوت مکعب در روز اعلام می‌کند و می‌افزاید: پیش از این گازهای همراه نفت سکوه‌های AA/AB/AC در مشعل هر سه سکو سوزانده می‌شد.

به گفته وی، از گازهای جمع‌آوری شده برای تامین بخشی از خوراک پتروشیمی خارک و راه‌اندازی توربین کمپرسور دورود ۳ برای تزریق گاز به میدان دورود استفاده می‌شود.

دوستداری همچنین به ۱۲ حلقه چاه گازی میدان ابوذر اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: از آنجا که نفت میدان ابوذر با تزریق گاز بالا می‌آید، بنابراین در حال حاضر نیازی به استفاده از پمپ برای افزایش تولید نداریم، با این حال مطالعات اولیه Gas lift به منظور گازرسانی در میدان در دست بررسی است که فکر می‌کنم در صورت اجرای آن به سرمایه‌ی خارجی نیاز داشته باشیم.

افزایش ۱۲ هزار بشکه‌ای تولید ابوذر

وی همچنین به نصب سکوه‌های ۲۰ و ۲۱ ابوذر در ماه‌های آینده اشاره می‌کند و می‌گوید: پس از نصب سکوها و ورود دکل جدید حفاری، حفاری این چاه‌ها هم به زودی شروع می‌شود که انتظار داریم با تولیدی شدن

این چاه‌ها، برداشت نفت از میدان ابوذر ۱۲ هزار بشکه در روز افزایش می‌یابد.

بیشتر افرادی که روی سکوی AB هستند جوانند و از متخصصان صنعت نفت، دوستداری به آنها اشاره می‌کند و می‌گوید: در حال حاضر حدود ۲۶۰ نفر در دو شیفت در سکوهای ابوذر فعالیت می‌کنند.

قبلا برای تعمیر توربین‌های سکو نیازمند حضور کارشناسان شرکت زیمنس بودیم؛ آنها در مدت ۱۷ تا ۲۰ روز توربین‌ها تعمیر می‌کردند، اما این بار به درخواست کارشناسان سکو خواستیم به ما اجازه دهند ENG را از محفظه توربین در بیاوریم و به کارگاه منتقل کنیم. خوشبختانه شرکت ملی نفت ایران به ما اعتماد کرد و مجوز این کار را به ما داد که توانستیم در سه مرحله توربین را باز کرده و در مدت پنج روز تعمیر را انجام دهیم و خودمان هم نصب کنیم.

تولید با حداکثر توان

او می‌گوید: با حداکثر توان‌مان در حال تولید از میدان ابوذر هستیم.

سکوی AB ابوذر که با همه تجهیزاتش ۳ هزار و ۲۰۰ تن وزن دارد، به گفته معاون این سکو از نظر جغرافیایی نزدیک مرز کشورهای عربستان و کویت قرار دارد و شاهراه عبور ناوها و ناوچه‌ها در خلیج فارس است، ضمن این‌که بیشترین تولید نفت از میدان ابوذر را هم بر عهده دارد.

از جایی که من ایستاده‌ام شناورهایی که در حال حرکتند کوچک‌تر از مقیاس‌های خود هستند؛ دریا دیگر آرام نیست و موج‌هایی که در حرکت هستند خبر از ناآرام بودن دریا در ساعتهای آینده دارند. گاهی ارتفاع موج‌ها به ۳ متری پایه‌های سکو می‌رسد. با این حال بزرگ‌ترین سکوی نفتی ایران در خلیج فارس با همه توان خود در حال برداشت نفت است و به زودی هم برداشت نفت از این سکو افزایش می‌یابد.

گزارش از نگار صادقی